קדשי קדשים פרק שישי זבחים

סה.

גמ' והקריבו מה תלמוד לומר. כעולת העוף כתיב והקריבו הכהן אל המזבח מה ת"ל הא כתיב והקריב מן התורים וגו' וליכתוב בתריה ומלק הכהן את ראשו על המזבח: **פרידין.** גחלות: **לקטוע לו כהן.** שלא ימלקנו זר: **לא קבע לו כהן.** דשמיטה זר כשירה: **קבע לה כלי.** דנפקא לן מויקח את המאכלת לקמן כאידך פירקין (לט:): **ת"ל כהן ומלק אמר רבי עקיבא כו'.** כולה ר' עקיבא קאמר לה: **בעלמו של כהן.** בלפורנו ולא בסכין: **כין למעלה** [1]. מן החוט: **מן הצומר.** מן הגרון: **ונאמר להלן.** בחטאת [העוף]: **והקטיר אותו.** [2] ופסע בכנפיו ולא יבדיל והקטיר אותו [3] מי יודע מה שנאמר תמילה ומלק את ראשו והקטיר בהקטרת הראש: **דמו כולו.** מדלא כתיב ומלה מדמו [4]: **מאחר שהקטיר הוא ממלה.** ופ"ת במילוי הגוף, לא מקיימת דמו כולו: **ה"ג** [5] **ת"ל ומלק והקטיר ונמלה דמו וכי תעלה על דעתך משהקטיר ממלה אלא לומר לך מה הקטרה כראש המוכח אף המילוי כראש המוכח: וכא לקרן דרומית מזרחית** גרסינן: **למטה מרגליו.** שהמוזבח למטה מן הסובב אמה: **אלא כראש המוכח.** דבעינן והקטיר ונמלה דמו שיהא מילוי בקיר הסמוך למקום הקטרה: **מאי בינייהו.** כלומר במאי קמיפלגי הא ע"כ לא ת"ק גופיה אית ליה והקטיר ונמלה דמו דאי לאו אמר ת"ל קיר העליון מנא ליה: **עושה מערכה כו'.** לת"ק הרולה לעשות מערכה על גבי סובב והקטיר [6] עושה הילכך מילוי שתחת הסובב סמוך למקום הקטרה [7]: **יכול יקדיר.** את העור בסכין ויטלנו לזפק לבדו בלא עור ובלא עולה כמו [8] שבולין עוף עושין: **ונוטל את קורקבנה.** ונעלה לשון פרש ודכר מאוס הוא כמו (מלכים ד) מי גלו גם נעו: **בנוצתה** [9] **שלה.** ולא [10] יותר ממה שבנגד הזפק הא

והקריבו מה תלמוד לומר. וא"ת דבפ"ק דחולין (כא:) דרש [11] לדרשא אחרינא הא מיצטריך לכדדרשינן הכא וי"ל דהכא דרש מדסמכיה לתורים וגבי יונה ש"מ פרידה אחת והתם דרש מדסמכיה להקטיר [12] ואין לומר דדרשינן תרתי משום וי"ו דוהקריבו דהא בחולין הוא רבי ישמעאל דלא דרש וי"ו פ' אלמנה (יבמות דף קח:) [13]:

עוף שלא קבע לו צפון אינו דין שלא קבע לו בהן. וא"ת קמילה תוכיח דלא קבע לה כפון וקבע לה כהן [14] ויש לומר מה לנמנה שעושה הנשה ותנופה וקידוש קומץ וכלי [15] שרת וא"ת ניקח מדלתיקנם מטאת לנמנה כדלמרינן לעיל (דף פג:) וגרהא דמסתבר ליה דלא תהוי מליקה עבודה יותר משמיטה: **בן** עוף שקבע לו בהן אינו דין שיקבע לו בלי. וא"ת קמילה תוכיח שקבע לה כהן ולא קבע לה כלי וי"ל מה לנמנה שכן אינה מיני דמיס מן מה לכן לאן שכן טעון כפון על כן נלאה דמעיקרא סמיך אהיקשא דזאת התורה דילפינן מינה מה עולה טעונה כלי דעופות נמי כתיבי בההוא עניינא מדסיין פ"ק דחולין (דף כב.) כיוס מביוס לוותו נפקא ומכגילה פרק הקורא למפרע (דף כ:) גבי כל היום כשר למליקה דרשינן בגמרא מביום לוותו:

תלמוד לומר הבהן ומלק [16] בעצמו של כהן. וא"ת ונילף מדאיתקש לעיל מטאת העוף לנמנה וי"ל מטאת איתקש עולת העוף לא איתקש ועוד כיון דאיכא לאוקומי היקש [17] לא מפקא מק"ו דהכא ועוד דאדרבה נקיש היקשא דזאת התורה לעולה דבעיא כלי:

וכי תעלה על דעתך שור קרב למזבח. ואפילו מאן דלית ליה הך סברא גבי לנמנה אליבא דיומא דף מה.) משום דהא אפשר דקאי אף אחרינא ועכ"ל כמפורש:

אף מליקה בראש מזבח. מטאת [18] ועולה יליף מהדדי גבי מול עורף ולענין בעצמו של כהן בג"ש נאמר כאן ומלק ונאמר להלן ומלק אבל להצריך למטאת מליקה בראש המזבח כעולה [19] לא יליפינן משום דעולה לא יליפא אלא מהיקשא דהקטרה ודבר הלמד בהיקש אינו חוזר ומלמד בג"ש מדכתי יומן כדאמר פרק איזהו מקומן (לעיל דף מט:) וא"ת בפ"ק דקדושין (דף לו.) דאמר דמליקה אינה כשירה בנשים לאיתקש להקטרה והכהקטרה כתיב בני אהרן ולא בנות אהרן מינה מליקה דעולה מליקה לחטאת מגלן דבר הלמד בהיקש אינו חוזר ומלמד בג"ש וי"ל דגלוי מילתא בעלמא הוא כהן ולא

מן משפט גר מצוה

מז אבג מיי' וסה"ג) [פט"ז] מהלכות פסה"מ הלכה כ [אות כ הוא שם בהל' ת. ואות ג הוא בפ"ד הל' יז]:
מח ד מיי' פט"ו מהל' מעה"ק הלכה י:
מט ה מיי' שם פי"ו הלכה כג:
נ ז ח מיי' שם הל' [כא] (כב) [כן]:
נא ט מיי' שם הלכה כח:
נב יב מיי' שם הלכה כ:

תורה אור השלם

1. והקריבו הכהן אל המזבח ומלק את ראשו והקטיר המזבחה ונמצה דמו על קיר המזבח: ויקרא א, טו
2. ואם מן העוף עולה קרבנו ליהוה והקריב מן התרים או מן בני היונה את קרבנו: ויקרא א, יד
3. והביא אתם אל הכהן והקריב את אשר לחטאת ראשונה ומלק את ראשו ממול ערפו ולא יבדיל: ויקרא ה, ח
4. ושסע אתו בכנפיו לא יבדיל והקטיר אתו הכהן המזבחה על העצים אשר על האש עלה הוא אשה ריח ניחח ליהוה: ויקרא א, יז
5. והסיר את מראתו בצאתה והשליך אתה אצל המזבח קדמה אל מקום הדשן: ויקרא א, טז

גליון הש"ס

[גמ' מה הקבורה בראש המזבח אף מליקה בראש המזבח. עי' נסוף יבמות יומא דף ג ע"ב ד"ה לי מה יסרן] **שם אם עשאה** לשמה ברגלו. ע"ל דף פז ע"ב מוספות ד"ה שלח:

מוסף רש"י

כזית בחורן כזית למחר. מיסב נאחת הענינות כי מחשבות מון לומנו ומון למקומו, ועד הנמנה מירי כבתי עבודות שחיסב נאחת מון לומנו ומאחת מון למקומו, ובשאת מירי כעבודה אחת, ולר' יהודה הוא לאלעזר, דלא מיחלא שחיסב שאיכון בשתי עבודות הוא דפליג כי יהודה דבתר קמייתא אלינן אבל בתר עבודה מודה, קמ"ל: כזית למחר כזית בחורן. אע"פ שאינה מחוץ לזמנו, מיאלתא שיש מידי כזית (מנחות יב.): איר הנדה. מטלה מתני' פלגי, דלית לה מחשבות מוליפיה אי מזי אלא לפ כן קדש שמלי לפיגולי, ומי לא קריבן ליה בהרלתא בשר, ובעבודה אחת נמי פלגי דאית לה חסום לשון ראשון: **לאכול בחצר זית** דלהקטיר בחצר זית. ובעיסם מון לומנו לא מון למקומו: כשר שאין אכילה והקטרה מצטרפין. לפיסלו, דהכא ליכא שיעורא ואכא ליכא שיעורא (לעיל נפ.): **קבע לה כלי.** לשחיטה לאשקי לוי ונקנה דכלי שרת כשיגן (לקמן צח.): **וכי תעלה על דעתך.** וכי מעלה על לב שזר קרב לגבי מזבח ואכלא אמר לך אל תלמוד לומר הכא אלא מה כן קדש ואל המזבח לא קרבי (יומא מה.): **בעצמו של כהן.** קולן בנפרט מטול הערף ואחוך מפרקתו עד מנגיש לפמיגון יקולון (ויקרא א מו) **אף מליקה בראש המזבח.** לאמלה מחוט הקטרה נרשם המזבח. דאלו מליקה מטאת חטוף למנה כדילפינן לה (תוכיל כב.):

שיטה מקובצת

ת"ל הבהן ומלק. מדמפיק ר"ש שחטת מליקה בעלמו דבר"ק אמת לפרוטי אלא מ"ק אין לה דמשמעות הכהן משמע תרתי שחטת מליקה בעלמו לא הכן ולקנוע לי הכן. ור"ש אית ליה דהכהן אמת לומר שחטת מליקה בעלמו כל כהן אבל לקנוע לי הכן לא מסיק לדרך הכן בעלמו דמשמע דמה הקטרה הראש בעצמו [1] מו. אל"ת לי מה הקטרה לומר מעכבת אף מליקה אם לא הכהן בעבודה אלא מעכבת. ת"ל בעלמו לומר מתן אם לא הכהן בעבודה בעלמו אבל. ותיקן ר"ש ניחא דמה בעבודה בעלמו לא הכהן בלא בעבודה בעלמו אבל אם לא הכהן בעבודה בעלמו אבל אם לא הכהן בעבודה בעלמו אבל אם לא הכהן